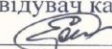

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ ТА ІМУНОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри біології
та імунології
протокол № 1 від 21.08.2020
завідувач кафедри
 (Товстуха)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Методика навчання основ здоров'я

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність 014 Середня освіта (Біологія)
Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Херсон 2020

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	Методика навчання основ здоров'я
Викладач (і)	Головченко Ігор
Посилання на сайт	
Контактний тел.	
E-mail викладача	IGolovchenko@ksu.ks.ua
Графік консультацій	

1. Анотація курсу. Вивчення цієї дисципліни надає можливості здобувачам вищої освіти активізувати знання, які отримані у навчальних дисциплінах біологічного циклу, для формування готовності майбутніх викладачів біології до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

2. Мета та завдання курсу: Мета вивчення дисципліни є формування у здобувачів освіти системи відповідних методичних знань, вмінь та навичок для підготовки та проведення занять з основ здоров'я в закладах середньої освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика навчання основ здоров'я» є :

- формувати в здобувачів освіти знання та вміння підготовки та проведення занять та позакласних заходів з основ здоров'я в закладах середньої освіти;
- ознайомити здобувачів освіти з програмою та навчальними посібниками з основ здоров'я;
- сформувати чіткі уявлення та знання про зміст роботи вчителя з основ здоров'я в закладах середньої освіти;
- вироблення вмінь і навичок студентів застосовувати сучасні технічні засоби на уроках та позашкільних заходах при викладанні основ здоров'я.

3. Програмні компетентності та результати навчання

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 5. Забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами), їхньої рухової активності в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ФК 8. Здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення й теорії біології для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів.

ФК 13. Здатність застосовувати методи й засоби навчання біології для розвитку здібностей учнів.

ФК 14. Здатність розкривати сутність здорового способу життя і охорони здоров'я.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Знає історичні етапи розвитку предметної області.

ПРН 2. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.

ПРН 6. Використовує інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.

ПРН 8. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

ПРН 10. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН 13. Знає біологічну термінологію і номенклатуру, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки.

ПРН 16. Знає будову й функції організму людини, основи здорового способу життя.

ПРН 18. Знає роль живих організмів та біологічних систем різного рівня у житті суспільства, їх використання, охорону, відтворення.

ПРН 19. Знає, розуміє і здатний використовувати рекомендації з методики навчання біології для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРН 25. Добирає міжпредметні зв'язки курсів біології в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності, відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство».

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3/ 90	16	18	56

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента
2020/2021	7	014 Середня освіта (Біологія)	4	Вибіркова

6. Технічне й програмне забезпечення (обладнання)

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, підсумковий контроль). Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Програмне забезпечення MS Windows XP; Star Office; 1С 7.7; CS Trade Quote 8; Internet Explorer; Win RAR; Adobe Reader 9;

7. Політика курсу

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

- На практичні заняття приходити попередньо підготовленими, ознайомлені з питаннями даної роботи.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із керівником курсу та презентувати виконані завдання під час консультації викладача. Без об'єктивних причин відпрацювання пропущеного заняття передбачає конспект з теми (якщо пропущена лекція, перегляд відеозапису лекції) або контрольна робота (пропущена практична робота) та відпрацювання у позаурочний час.

- Задавати питання, цікавитися додатковими відомостями, сучасними науковими журналами з предмету та консультуватися з викладачем

- Аргументовано відстоювати свою думку стосовно тематики занять, якщо вона не співпадає з думкою викладача

- Вимагати від викладача додаткових роз'яснень на практичних або лекційних заняттях у випадку їх недостатнього висвітлення

- У випадку незгоди із отриманою оцінкою вимагати перезалік тем.

- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли до теоретичного курсу, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

- Усі завдання, передбачені навчальною програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

- Дотримуватися Кодексу академічної доброчесності здобувача вищої освіти Херсонського державного університету.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години (вказується відповідно до розкладу навчальних занять)	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторної та самостійної роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Сутність і засоби реалізації здоров'язберезувальної функції освіти.					
Тиждень _ дата, академічних годин	Вступ. Здоров'я дитячого населення	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 2 год		Відповіді на питання	2
Тиждень _ дата, академічних годин	Аналіз програми інтегрованого предмету «Основи здоров'я»	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год		Відповіді на питання Складання календарно-тематичного планування.	4
Тиждень _ дата,	Індивідуальне здоров'я. Аспекти психічного	Лекція 2 год, / Самостійна робота		Відповіді на питання	2

академічних годин	здоров'я. Духовне здоров'я.	– 4 год			
Тиждень _ дата, академічних годин	Навчально-методичний комплекс інтегрованого предмету «Основи здоров'я»	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год		Відповіді на питання. Аналіз підручників з основ здоров'я.	4
Тиждень _ дата, академічних годин	Особливості розвитку здобувачів освіти інтегрованого курсу «Основи здоров'я»	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год		Відповіді на питання	2
Тиждень _ дата, академічних годин	Основи вивчення предмету «Основи здоров'я» у 5 класі.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год		Відповіді на питання Представлення фрагменту уроку 5 класу з обраної теми	4
Тиждень _ дата, академічних годин	Мета і значення дисципліни «Методика навчання основ здоров'я»	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год		Відповіді на питання	2
Тиждень _ дата, академічних годин	Основи вивчення предмету «Основи здоров'я» у 6 класі.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год		Відповіді на питання Представлення фрагменту уроку 6 класу з обраної теми	4
Максимальна кількість балів за модуль – 24 балів					
Змістовий модуль 2. Особливості методики викладання основ здоров'я в закладах освіти.					
Тиждень ... дата, академічних годин	Методичний супровід викладання предмета «Основи здоров'я»	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год		Відповіді на питання	2
Тиждень ... дата, академічних годин	Основи вивчення предмету «Основи здоров'я» у 7 класі.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 4 год		Відповіді на питання Представлення фрагменту уроку 7 класу з обраної теми	4
Тиждень ... дата, академічних годин	Життєві навички і якість освіти	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год		Відповіді на питання	2
Тиждень ...	Основи вивчення предмету	Практичне заняття		Відповіді на питання	4

дата, академічних годин	«Основи здоров'я» у 8 класі.	2 год/ Самостійна робота – 4 год		Представлення фрагменту уроку 8 класу з обраної теми	
Тиждень ... дата, академічних годин	Формування здоров'язбережувальних компетентностей в учасників освітнього процесу	Лекція 2 год, / Самостійна робота – 4 год		Відповіді на питання	2
Тиждень ... дата, академічних годин	Основи вивчення предмету «Основи здоров'я» у 9 класі.	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 2 год		Відповіді на питання Представлення фрагменту уроку 9 класу з обраної теми	4
Тиждень ... дата, академічних годин	Самостійна та позакласна робота з предмета «Основи здоров'я»	Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 2 год		Відповіді на питання Представлення фрагменту позакласного заходу.	4
Тиждень ... дата, академічних годин	Подібні курси з основ здоров'я в Європі та Світі	Лекція 2 год, / Практичне заняття 2 год/ Самостійна робота – 2 год		Відповіді на питання Підготовка презентацій	6
Максимальна кількість балів за модуль – 28 балів					

9. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, перевірка робочих зошитів, тестовий контроль тощо.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни складається з 60 балів – поточне оцінювання, 40 балів – результат екзамену. Максимальна кількість – 100 балів.

Оцінювання результатів навчання є сумою балів, одержаних за виконання окремих форм навчальної діяльності: поточне оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять, ведення робочого зошиту, виконання завдань самостійної роботи; оцінка (бали) за екзамен. Самостійна робота здобувачів освіти, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Присутність на кожному занятті оцінюється в один бал. Поточний контроль здійснюється лектором з усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття) протягом навчального семестру. Відповіді на питання оцінюються в один бал. Виконання практичних завдань в 2 бали. Таким чином кожна лекція оцінюється в 2 бали, практичне заняття в 4 бали. Кожний здобувач освіти на початку вивчення предмету отримує індивідуально-творче завдання, яке повинен виконати протягом семестру, за що отримує вісім балів. Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється в 40 балів. Екзамен – форма контролю, яка передбачає перевірку розуміння здобувачем освіти теоретичного та практичного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота Самостійна робота		Індивідуальне творче завдання	Підсумковий контроль Екзамен - 40
Модуль 1	Модуль 2	8	60
24	28		
Всього			100 балів

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	FX		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна література.

1. Бойченко Т. Є. Основи здоров'я: Підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Т. Є. Бойченко, С. В. Василенко, Н. І. Гущина, В. В. Дивак, В. М. Заплатинський. – К.: Генеза, 2008. - 160 с.
2. Бойченко Т. Є. Основи здоров'я: Підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. /Т. Є. Бойченко, Н. С. Коваль, В. В. Дивак. – К.: Генеза, 2006. – 144 с.: іл.

3. Бойченко Т. Є. Основи здоров'я: Підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Т. Є. Бойченко, І. П. Василяшко, Н. С. Коваль, В. В. Дивак. – К.: Генеза, 2008. - 168 с.
4. Бойченко Т. Є. Основи здоров'я: Підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Т. Є. Бойченко, Н. С. Коваль. – К.: Генеза, 2008. - 160 с.
5. Гриньова М. В. Методика викладання валеології / Гриньова М. В. – Полтава: АСМІ. – 2003. – 220 с.
6. Основи здоров'я: Підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів / О. В. Тагліна, І. Ю. Кузьміна.— Х.: Вид-во «Ранок», 2009.— 160 с.
7. Основи здоров'я: Підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / О. В. Тагліна, І. Ю. Кузьміна.— Х.: Вид-во «Ранок», 2009.— 176 с.
8. Полетаева Н. М. Мотивація здорового образу життя в освітанні педагога / Полетаева Н. М. – СПб.: Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2004 – 98 с.
9. Полетаева Н. М. Педагогика и здоровье / Полетаева Н.М. – СПб.: ЛОИРО, 2004 – 165с.
10. Робочий зошит з «Основ здоров'я» для 5 класу. / Т. Є. Бойченко. - Х.: Вид-во «Ранок», 2009.— 48 с.
11. Робочий зошит з «Основ здоров'я» для 6 класу. / О. Є. Кічата. - Х.: Вид-во «Ранок», 2011.— 60 с.
12. Робочий зошит з «Основ здоров'я» для 7 класу. / О. В. Тагліна. - Х.: Вид-во «Ранок», 2011.— 62 с.
13. Робочий зошит з «Основ здоров'я» для 8 класу. / О. В. Тагліна. - Х.: Вид-во «Ранок», 2011.— 70 с.
14. Робочий зошит з «Основ здоров'я» для 9 класу. / О. В. Тагліна. - Х.: Вид-во «Ранок», 2011.— 68 с.
15. Татарникова Л.Г. Валеология в педагогическом пространстве. / Татарникова Л.Г. - СПб: Крисмас плюс, 2002. – 200 с.
16. Тимченко Г.М. Загальні питання методики викладання основ здоров'я / Тимченко Г.М., Гончаренко М.С. - Харків, 2009. - 62 с.

Додаткова література.

1. Бобрицька В. І. Нормативно-правові та освітні аспекти формування здорового способу життя молоді в Україні / Бобрицька В. І. // Проблеми освіти. – Вип. 33. – К., 2003. – С. 152-160.
2. Воронова Т. В. Основи здоров'я: Підручник для 6-го класу загальноосвітніх навчальних закладів / Воронова Т. В., Пономаренко В. С. – К.: Алтон, 2006. – 200 с.
3. Горащук В.П. Формирование культуры здоровья школьников / Горащук В.П. – Луганск: Альма-матер, 2003. – 376 с.
4. Сіваченко І.Г. Календарне планування. Основи здоров'я. 5-9 класи. Сіваченко І. Г. – Харків: ВГ «Основа», 2011. – 40 с.
5. Страшко С.В. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та

профілактики ВІЛ/СНІДу / Страшко С.В., Животовська Л.А., Гречишкіна О.Д., Міненко А.О., Савонова О.В., Гаврилюк В.О. – Київ: Освіта України, 2005. – 316 с.

6. Бакунина М. И. Основы здорового образа жизни / Бакунина М. И. – М.: Русское слово, 2015 - 64 с.
7. Вдовина Л.Н. Основы медицинских знаний и здорового образа жизни / Вдовина Л.Н. - Ростов на Дону: Феникс, 2015 - 342 с.
8. Воронова Е. Здоровый образ жизни в современной школе. Программы, мероприятия, игры / Воронова Е. - Ростов на Дону: Феникс, 2014.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/16NyRYEKgeQ4T5BE68La-s2gn0q2MPyIWSWx-Vdw-zmA/edit?ts=5a364195#gid=1729608695>